

Tescil No : 206
Koruma Tarihi : 07.06.2012
Başvuru No : C2012/075
Başvuru Sahibi : Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Başvuru Sahibinin Adresi : Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü 25090
Aziziye / ERZURUM

Coğrafi İşaretin Adı : Hınıs Fasulyesi
Ürünün Adı : Kuru Fasulye
Coğrafi İşaretin Türü : Menşee Adı
Coğrafi Sınırı : Hınıs İlçesi ve Köyleri
Kullanım Biçimi : Markalama

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 26.06.2016 tarih ve 29754 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 07.06.2012 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No : 206
Coğrafi İşaret : Hınıs Fasulyesi

Ürünün Tanımı:

Hınıs ilçesi ve köylerinde yetişen Hınıs Şeker Fasulyesi yuvarlak veya oval şekilli beyaz renkli üründür. Ayrıca Hınıs Fasulyesinin meyvesi olan baklalar çeşide göre uzun ve dolgundur. Çeşide göre baklalar içerisinde 4-10 arasında değişen tohum bulunur. Nadiren tek tohumlu küçük baklalara da rastlanır. Bununla birlikte lezzet ve aromasının çok iyi oluşu, çabuk pişmesi ve pişirilince kabuk atmaması gibi özellikleri bulunmaktadır. Fasulye yetiştiriciliği yapılan Hınıs İlçesinin toprakları killi- tınlı yapıda ve pH'sı 7 civarındadır. Rakımı 1720 m, yıllık yağış miktarı 452,8 mm'dir.

Fiziksel Özellikleri:

Bitki rengi ve tipi: Yeşil, sarılıcı

Bakla rengi: Yeşil

Tane şekli: Yuvarlak-oval

Ekim normu: 12-16 kg/da

Bitki boyu (cm): 98.0

Tane sayısı (adet): 32.2

İlk bakla yüksekliği (cm): 16.5

Tane verimi (kg/da): 200-250

Fizikokimyasal Özellikleri:

100 tane ağırlığı (g):48.06-49.58

Yaş ağırlık (g): 96.96-101.30

Su alma kapasitesi (g/tane): 0.48-0.51

Su alma indeksi (%): 1.01-1.05

Kuru hacim (ml): 139-140

Yaş hacim (ml): 236-240

Şişme kapasitesi (ml/tane): 0.47-0.50

Şişme indeksi (%): 2.20-2.25

Pişme süresi (dak): 40-46

Protein (%): 23.4-25.1

Tescil No : 206
Coğrafi İşaret : Hınıs Fasulyesi

Toprak özellikleri:

Bünyesi: Tınlı veya Killi Tınlı

EC:2.1 Tuzsuz

Suya Doygunluk Oranı: 54

pH: 7.30

Organik Madde Miktarı: 2.24 Orta

Kireç Miktarı: 8.6 Orta Kireçli

P2O5 İçeriği: 6.3 Kg/da az veya orta

K2O İçeriği: 370 Kg/da

İklim Özellikleri:

Erzurum ili Hınıs ilçesi 39°22'18" enlemi, 41°24'62" boylamında, 1720 rakımda yer almaktadır. Bölgede çok sert bir kara iklimi hüküm sürer. Hava sıcaklığı ortalama 15°C, hava nispi nemi ortalama %61, yıllık toplam yağış miktarı 452,8 mm'dir. Ekim ayında düşmeye başlayan sıcaklık değerleri özellikle ocak ayında ortalama olarak -8.3 dereceye kadar düşer.

Toprak Hazırlığı:

Sonbaharda tarla pullukla 18-22 cm derinlikte sürülüp yabancı otlar yok edilerek, kışa bu şekilde bırakılır ki yağmur ve kar sularını iyi tutabilsin. İlkbaharda da tarla nemini kaçırmadan, toprak tavda iken ve yabancı otları yok etmek amacı ile mibzerle ekim için kazayağı + tapan veya kürüm geçirilir, ekime hazır duruma getirilir. Serpme ekimde ise ilkbaharda önce tohum atılıp sonra kazağı + tapan geçirilir.

Tohumlukta Bulunması Gereken Kriterler:

Tohumlukların çimlenme gücünün ve veriminin yüksek olmasına, hastalıklı, kırık, çatlak tohumlukların kullanılmamasına dikkat edilir.

Ekim Zamanı ve Yöntemi:

Sıcak iklim bitkisi olan fasulyenin ekimi, baharın son soğuklarından zarar görmesin diye Mayıs ayının 10 ile 20'si arasında 1600-1720 m yükseklikteki arazilere yapılır. Bu aylarda toprak sıcaklığı 6-8°C hava sıcaklığı ise 12-16°C' olup, çimlenme ve çıkış için yeterlidir. Tohumlar serpme ve mibzerle ekilebilir. Ekim derinliği 3-5 cm arasında olup, derinlik ürün ve toprağa bağlıdır. Ağır toprakta yüzlek, hafifte ise derine ekim yapılmalıdır. Dekara ekilecek tohumluk miktarı, ürün ve tane iriliğine bağlı olup, iri taneli olanların miktarı küçük tanelilerden daha fazladır. Mibzerle ekimde fasulye 12-16 kg/da tohum ister. Serpme ekimde bu tohum miktarları 1/3 kat kadar artırılmalıdır.

Tescil No : 206
Coğrafi İşaret : Hınıs Fasulyesi

Gübreleme:

Ekim öncesi toprak analizi yapılmak şartıyla, toprağın organik madde ve besin elementi içeriği belirlenir. Gübreleme; analiz sonucuna göre dekarda saf madde olarak 3 kg N ve 6 kg P₂O₅ olacak şekilde ekimle beraber yapılır. Sıraya ekimin yapılmadığı durumlarda gübreleme, gübrelerin tamamı bir defada ve ekimden 2-3 hafta önce sürümle toprağa karıştırılarak yapılır.

Tarladaki Bakım İşlemleri:

Bakım; fasulye tarımında en önemli bakım işlemi çapalama ve yabancı ot kontrolüdür. Yabancı ot mücadelesi bitkilerin 3-4 yaprak olduğu devrede 3-5 defa çapa ve elle ot alımı şeklinde yapılır. Ekim sonrası sulama yapılmış ve yağmur yağmışsa çimlenen tohumların kolayca çıkış yapabilmesi için oluşan kaymak tabakasının hafif çapalama ile kırılması gerekir. Sulama; bölgemizde fasulye ekimi yazlık olarak yapıldığı için su ihtiyacının çoğunlukla sulama suyuyla verilmesi gerekir. Bu sebeple bitkinin su ihtiyacını karşılamak için 4-6 defa sulama yapılır.

Hasat Zamanı:

Eylül ayı sonu Ekim ayı başı itibariyle başlayan hasatta bitkilerin ve baklaların sararıp, tanenin sertleştiği devre en uygun hasat zamanıdır. Hasat ve harman şekli yetiştiricilerin imkânına göre değişmektedir. Özellikle sabah saatlerinde serinde yapılan hasatta küçük gruplar halinde toplanan bitkiler 5-6 gün tarlada bekletilerek kurutulur. Kuruyan baklalar ayıklanır, daha sonra harman makinesinden geçirilir. Ayıklanan tohumlar için kurutma süresi, nem oranının yaklaşık %11-13 olacağı şekilde ayarlanır.

Denetim:

Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün koordinasyonunda Hınıs İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü ve Hınıs Ziraat Odası tarafından ürünün üretim ve pazarlamasına yönelik denetimler yapılacaktır. Hınıs Fasulyesi yetiştiriciliği konusunda toprak hazırlığından hasata kadar üretici/çiftçilere üretim konusunda eğitimler düzenlenecektir. Denetim komisyonunda belirtilen kurumların görevlendireceği uzman kişilerce ürünün üretim metoduna uygunluğu, tohum, ekim, gübre uygulaması, sulama dönemleri belli periyotlarla denetlenecektir.